

Ekonomia da, ergela

Asier Blas
@asierblas

AEBetako hauteskunde bihamunean, Harvard unibertsitatean ospatutako mahai inguru batean David Laibson irakasleak esplikatu zuen ekonomiak garrantzia handia izan duela Donald Trumpek jaso duen babesa ulertzeko. *Edison Research for the National Election Pool*-ek hauteskunde egunean hautestontzietatik pasatako 24.537 pertsonari egin zien galdeketa. Inkestatuek lau aukeren artean identifikatu behar zuten hauteskundeetako gairik garrantzitsuenak: %52ak ekonomia hautatu zuen gako nagusi gisa, %18ak terrorismoa, %13ak kanpo politika eta %13ak etorkinak.

Egoera ekonomikoa bikaina zela esan zutenen artean %16ak Trump bozkatu zuen eta egoera ona zela esan zutenen artean %19ak. Berriz, egoera balekoa (ez ona ez txarra) dela uste zutenen %55ak babestu zuen Trump, eta egoera txarra zela esan zutenen %79k egin zuen hautagai errepublikarraren alde. Honek arrakasta izan du bereziki ikasketak unibertsitariorik gabeko zuriaren artean (%67), izan ere, horiek baitira erlatiboki atzera pausu gehien ikusi dituztenak beren egoera sozioekonomikoan. Amets amerikarraren baitan dagoen ideia da familiako hurrengo belaunaldiak hobeto biziko direla, baina hori aspaldi hautsi da ikasketak unibertsitariorik gabeko zuriaren artean.

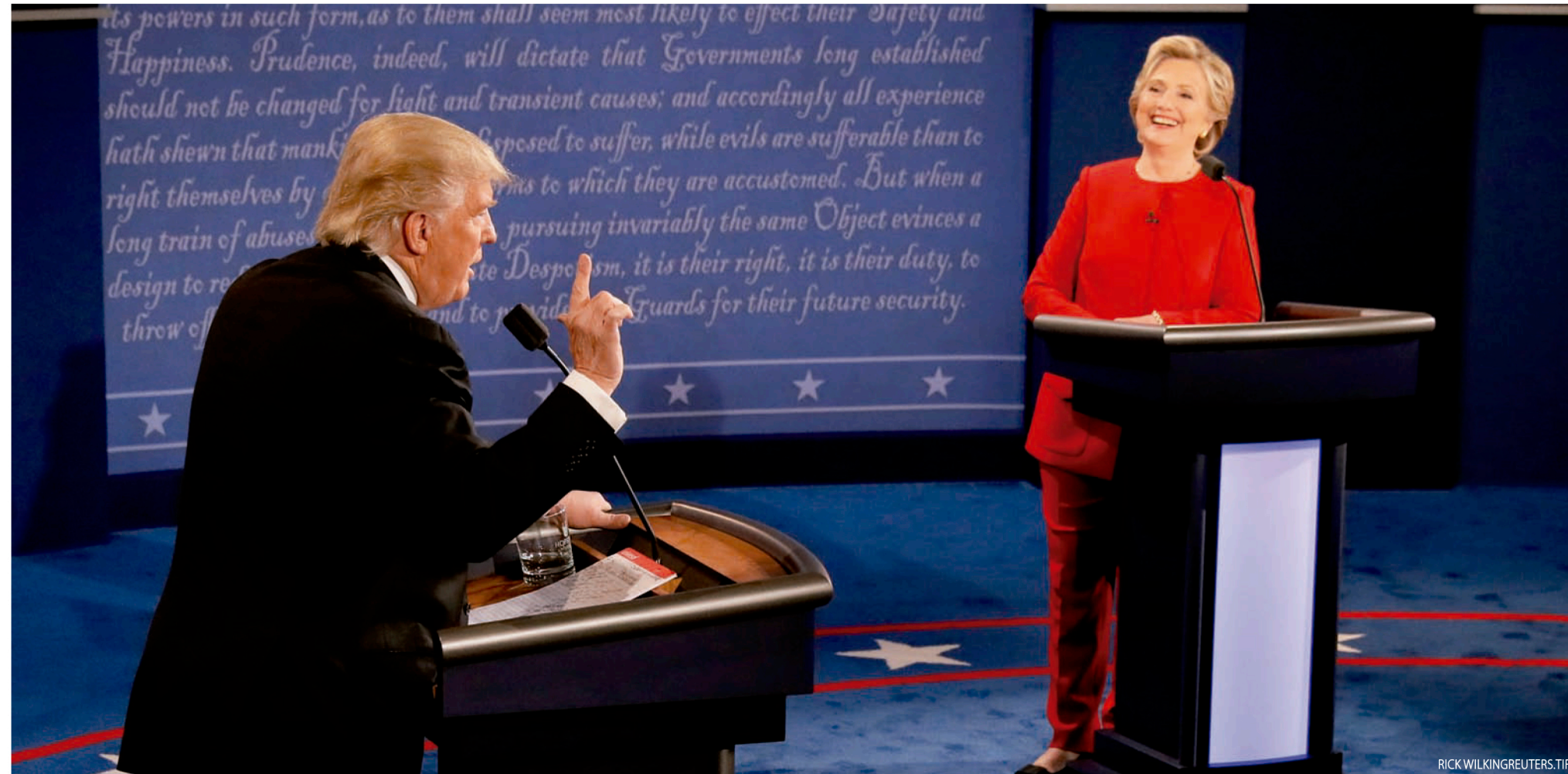
Unibertsitateko ikasketak ez dituzten pertsonak azpi-ordezkatuta daude AEBetako botere esparru askotan, besteak beste, ekonomian, politikan, kulturean, hedabideetan eta alderdi politikoetako eliteetan. Horregatik, beren ardura eta kezkek ez dute protagonismo handiegirik izaten agenda politikoan. AEBetan 50 urtez ari dira desberdintasun sozialak handitzen eta

azkeneko 30 urtetan erritmoa asko bizkortu da. Laibsonen hori azaltzeko ikasketak mailaren arabera soldaten garapenari erreparatu zion: ikasketak unibertsitarioak dituztenen soldatek hazkunde handia izan dute azkeneko hamarkadetan eta alde handitu baino ez da egin ikasketak unibertsitarioak ez dituztenen aldean.

Hauteskunde eguneko galdeketa familiarren egoera ekonomikoaz ere galdetu zuen. Egun egoera hobea dutenen %24ak soilik babestu du Trump, egoera antzekoa dutenen artean %46ak eta aldiz, egoera okerragoa bizi dutenen %78ak botoa eman du errepublikarraren alde. Etorkizuneko familiarren espektatiba ekonomikoari dagokionez, aurreikuspen txarrak zituztenen artean, %63k bakarrik hautatu zuen Trump.

Datu hauek argi utzi dute Bill Clintonen Bush aitari irabazi zionean bolo-bolo zebilen lelo ez ofizial hura egia izan dela beste behin: ekonomia da, ergela. Trumpek boto-emaile kontserbadorea fidelizatzeko mezuak bidali ditu, besteak beste, abortuaren aurka, zergak jaistearren alde edo armen gaineko kontrolaren aurka. Baina benetan berritzailea izan dena da globalizazio neoliberalaren galtzaile nagusiak identifikatu eta horien ardurak lehen lerroan jartzea: etorkinak, industriako lanpostuak, merkatu askeko akordioak, kriminalitatea, eskuragarri den osasungintza bat, amets amerikarra (klaseen arteko mugikortasuna), harrotasun nazionala, botere finantzarioen diktadura, establishmenta etab.

Trumpek erabili duen estrategia beraz, eragin korra izan da. Hauteskundeak irabazi ditu, nahiz eta hedabideak, botere faktikoak eta bere alderdiko parte bat aurka izan. Eskuin

RICK WILKINGREUTERS.TIF

populistak egiten duen legez, Trumpek hautsi egin du Coca Cola eta Pepsi artean hautatzeko hauteskundeekin. Mendebaldean inposatu den muturreko zentro progreairen ideologia onargarri bakarrarekin hautsi du. Baina dena esan behar bada, demokratek asko lagundu dute. Izan ere, globalizazio neoliberalak, establishmenta eta ustelkeria pertsonifikatzen ditu Hillary Clinton eta nekez irudika daiteke bera baino hautagai okerragorik.

Demokraten gaixotasuna Mendebaldeko ezker hegemonikoan instalatuta dagoenaren seinale gisa, Europar parlamentuko talde ezkertiar guztiek babestu dute Hillary Clinton, ikuspegi kritiko gutxiarekin. Propaganda tsunami bat egon da hautagai demokratearen alde, momentu batzuetan XXI. Mendeko Emma Goldman baten aurrean ginela zirudien. Errealitatea ordea, oso bestelakoa da. Clintonen alde egitea zen Wall Streeten interesak defendatzen dituen

hautagaiaren aldeko kanpaina egitea. Clintonen aldeko kanpaina egitea zen inperialismo gerrazale sutsuenaren alde egitea. Baina, antza Clintonen hildakoak, suntsitu dituen herrialdeak edo babestu dituen estatu kolpeak ez dira arrazoi nahikoa izan ezkerrek babesa ukatzeko.

Hillary Clinton ondo lotzen da egokitasun politikoaren diskurtso eta irudiarekin. Astakeriak esaten ez dituen artean, berdin du zer egiten duen, itxuraren gizartean bizi gara. Baina itxura inportantea bada klase ertain eta altuarentzat, langile klasearentzat eta batez ere, pobretzen

ari direnentzat ez da hain garrantzitsua izaten. Horregatik, Mendebaldeko ezkerrek agenda ekonomikoa eta langile klasearen interesen defentsa serio hartu ezean, horiek eskuin populistaren esku geratuko dira, beren gainerako neurri atzerakoi guztiekin batera. ■

#bbt16 Finalurrekoa

MARKINA-XEMEIN
Uni frontoian
Azaroaren 19an, 17:30ean

Eneko Abasolo Txabarri 'Abarkas', Jone Uribe Albizuri, Joseba Barandiaran Andueza, Nerea Ibarzabal Salegi, Oihana Bartra Arenas, Txaber Altube Sarriena
Gai-jartzailea: Amaia Ugaldete Begoña

Antolatzailea: Babilak
Babesleak:

Loguntzailea:

www.bertsakale.eus/bizkaikotxapelketa